

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування

ГЛОБЕНКО ВОЛОДИМИР МИКОЛАЙОВИЧ

**Облік і аналіз фінансових результатів та шляхи підвищення
ділової активності підприємства**

Спеціальність 071 “Облік і оподаткування”

Автореферат на здобуття
другого (магістерського) рівня вищої освіти

Івано-Франківськ – 2022

Дипломна робота виконана в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

Науковий керівник к.е.н., доцент Гнатюк Т.М., Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, професор кафедри обліку і оподаткування

Рецензенти: к.е.н., доцент Ємець О.І. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, доцент кафедри фінансів

Захист відбудеться «__» _____ 2022 р.

Дипломну роботу надано до захисту «__» _____ 2022 р.

Завідувач кафедри _____ Іван БАЛАНЮК
(підпис) (ім'я та прізвище)

Загальна характеристика роботи

Актуальність дослідження. В сьогоденних умовах будови ринкових відносин потрібні нетрадиційні системи отримання інформації про витрати а також доходи, калькуляція собівартості продукції та підрахунок фінансових результатів, методи аналізу витрат та доходів і прийняття основі цього доцільних управлінських рішень, адекватних даній економічній ситуації. На сьогоденньому шляху становлення ринкової економіки робота підприємств і зараз здійснюється в умовах нестабільного зовнішнього середовища та мінливості внутрішнього правового поля. Така ситуація для забезпечення умов беззбиткової діяльності та підвищення рентабельності вимагає в підприємства перегляд існуючої системи управління. Найбільше, це стосується основної діяльності підприємства, яка забезпечить визначальну частину витрат і доходів підприємства. Однак ефективність управління визначає ступінь обліково-аналітичного забезпечення системи витрат і доходів основної діяльності.

Недостатньо розкриті питання методичного забезпечення процесу ефективного аналізу операційних витрат а також доходів і викликана складність, різноманіття також неоднозначність формулювань у існуючих нормативних а також законодавчих актах потребують актуальності обраної теми дипломної роботи. Окремі питання теорії а також методики бухгалтерського обліку доходів знайшли відображення у працях науковців, таких як, Ф.Ф. Бутинець, К.В. Безверхий, С.Ф. Голов, З.В. Задорожний, В.А. Дерій, В. В. Сопко, Н. М. Ткаченко Г.І., Клепар, Я.Д. Крупка, Т.М. Гнатюк тощо. Втім ряд проблем, пов'язаних з висвітленням у бухгалтерському обліку витрат а також доходів від виробничої діяльності, також їх оцінкою залишаються не зовсім достатньо розробленими тому вимагають вирішення з врахуванням відчизняних особливостей обліку бухгалтерського.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Робота виконана в межах науково-дослідної тематики кафедри обліку і

оподаткування Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника «Розробка організаційно-економічного механізму удосконалення функціонування виробничо-господарських структур регіону (номер державної реєстрації 0111U000875)».

Мета і завдання. Метою дослідження виступають підсумовування теоретичних засад, розробка також обґрунтування рекомендацій за для вдосконалення методів обліку витрат а також доходів від господарської діяльності даного підприємства.

Для досягнення мети необхідно вирішити деякі з таких завдань:

- показати економічний зміст і значення витрат і доходів у господарській діяльності підприємства;
- вивчити класифікацію витрат також доходів підприємства як об'єкту обліку також аналізу;
- Розгляд нормативно-правового регулювання бухгалтерського обліку та аналізу;
- визначити специфіку організації обліку витрат і доходів підприємства;
- врахування синтетичного та аналітичного обліку витрат і доходів підприємства;
- перевірити розкриття інформації про доходи та витрати у фінансовій звітності підприємства;
- показати організацію та методику проведення аудиту витрат і доходів підприємства;
- аналіз динаміки також структури доходів та витрат підприємства;
- аналізувати оцінку прибутковості та платоспроможності та ділової активності

Об'єктом дослідження є діюча система обліку та аналізу фінансових результатів КП «Водотеплосервіс».

Предметом дослідження є теоретичні положення щодо методології та організації обліку і аналізу витрат та доходів від операційної діяльності та їх практичне застосування на КП «Водотеплосервіс».

Методи дослідження. У процесі проведеного дослідження мною було використано загальнонаукові також специфічні методи а саме, зокрема: діалектичний метод використано для встановлення істинного змісту сутності фінансових результатів діяльності підприємства на основі оцінки множини існуючих суджень, системний та історичний підходи для вивчення теоретико-методологічних аспектів формування та використання бухгалтерського балансу підприємства; абстрактно-логічний метод для розкриття методології складання балансу відчизняного підприємства; Методи аналітичного угруповування також порівнювання за для аналізу фінансового стану підприємства та оцінки ймовірності банкрутства.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в удосконаленні існуючих підходів до обґрунтування теоретичних засад обліку та аналізу витрат і доходів від діяльності підприємства та у подальшому розвитку практичних рекомендацій щодо оптимізації системи управління витратами і доходами на основі стемі аналітичних показників на досліджуваному підприємстві.

Практичне значення одержаних результатів це – використовування запропонованих рекомендацій з поліпшення Обліку і аналізу фінансових результатів та шляхів підвищення ділової активності підприємства КП «Водотеплосервіс».

Особистий внесок магістранта. Магістрська робота є самостійно виконаною науковою працею здобувача. Наукові рекомендації та пропозиції щодо фінансового контролінгу в управлінні витратами підприємств, викладені в дисертаційній роботі, є особистими розробками магістранта.

Структура обсягу роботи. Написана мною робота складена зі вступу, трьох розділів також висновків та списку використаної літератури і додатків.

Ця робота ілюстрована 31 таблицею, 14 малюнками та 5 додатками. Показчик використаної літератури містить 80 назв

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У розділі 1 «Теоретичні основи обліку і аналізу витрат і доходів діяльності підприємства» проаналізовано економічний підхід до визначення терміну «витрати» та «доходи» встановлено, що витрати – це події, факти та явища господарського процесу пов’язані з використанням та споживанням грошових, матеріальних, нематеріальних чи інших контрольованих підприємством у цей момент ресурсів, які спрямовані на забезпечення статутних засад операційної, фінансової чи інвестиційної діяльності підприємства а доходи – це події, факти та явища господарського процесу пов’язані зі збільшенням грошових, матеріальних, нематеріальних чи інших ресурсів у тому числі у вигляді заборгованості різних контрагентів перед підприємством, які отримано від операційної, фінансової чи інвестиційної діяльності суб’єкта господарювання.

У роботі виділено основні теоретичні підходи щодо трактування поняття «витрати» та «доходи», а саме: економічний зміст значення даних показників у господарській діяльності підприємства.

Дослідивши різноманітні підходи до класифікації витрат і доходів підприємства як об’єкта обліку, узагальнивши досвід провідних науковців, у роботі наведено класифікаційні ознаки витрат і доходів, що найчастіше використовуються на практиці.

За результатами дослідження встановлено, що необхідність створення інформаційної бази прийняття рішень, а також багатогранність витрат і доходів обумовлюють виникнення різних критеріїв їх класифікації. Проведене дослідження дозволило систематизувати існуючі ознаки до класифікації витрат та об’єднати їх з елементами управління (планування,

облік, аналіз, координація, організація, мотивація, контроль, інформаційне забезпечення).

У розділі 2 **«Організаційно-методичні аспекти обліку витрат і доходів для підвищення ділової активності КП «Водотеплосервіс»»** доведено, що одним із найважливіших показників ефективності діяльності підприємства є фінансовий результат: прибуток або збиток, який безпосередньо залежить від доходів і витрат певного періоду, які є основними показниками діяльності підприємства. Звіт про фінансові результати. Для забезпечення керівника необхідною вичерпною та повною інформацією про фінансовий результат операційної діяльності необхідно організувати процес узагальнення цієї інформації. Не менш важливий вплив на організацію обліку витрат справляють принципи технології обліку, зокрема це: економічність, оперативність, якість та запобігання зловживанням.

В процесі дослідження кожна з форм організації обліку витрат і доходів віднаходить свої позитивні та негативні сторони, які досліджені у роботі.

Автором запропоновано методичний підхід до оцінки ефективності управління витратами на основі збалансованої системи показників та, що дозволяє інтегрувати оперативний та стратегічний рівні управління, пов'язати між собою ключові показники та повністю описати всі бізнес-процеси. Ефективність повинна враховувати як фінансові, так і нефінансові показники та включати всі напрямки діяльності підприємства.

У розділі 3 **«Аналіз витрат і доходів діяльності для підвищення ділової активності КП «Водотеплосервіс»»** В даному розділі мною проведено аналіз динаміки та структури фінансового стану даного підприємства, оцінку ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості та пошук шляхів підвищення та зміцнення фінансової стійкості. Доведено що ні один власник не має нехтувати потенційною можливістю для збільшення прибутку (доходу), котрі можна розпізнати лише на основі своєчасного та об'єктивного аналізу фінансового стану підприємства.

ВИСНОВКИ

На основі вивчення витрат і доходів підприємства від діяльності, теоретичних основ, а також організаційно-методичних аспектів бухгалтерського обліку, аудиту та аналізу можна зробити наступні висновки та пропозиції.

Витрати і доходи підприємства є одним із визначальних показників, що відображають його фінансовий стан і мету господарської діяльності.

Наголошено на різних думках вітчизняних та зарубіжних учених щодо змісту термінів «витрати» та «доходи», які внесли значний внесок у визначення цих термінів. Досить ґрунтовне визначення понять «витрати» та «доходи» можна знайти в П(С)БО 16 «Витрати» і П(С)БО 15 «Доходи». Класифікування витрат та доходів є одним зі найважливіших аспектів організування бухгалтерського обліку, який гарантує більш детальне вивчення складу та характеру витрат, здатний максимально забезпечити інформаційні запити користувачів, дозволяє керувати підприємством здійснює детальний аналіз обсягу витрат за різними класифікаційними ознаками та визначає джерела економії, дає розуміння цільового розподілу витрат та їх економічну роль у процесах, що здійснюються на підприємстві. Вивчивши класифікацію витрат і доходів в КП «Водотеплосервіс», бачимо такі ознаки за для класифікування витрат: за центром відповідальностей; за видами продукції, також робіт і послуг; за одиницею складу затрат; через методи перенесення вартості на продукти; за ступенем впливу виробництва на рівень витрат; після визначення відношення до виробничих витрат; та за календарними періодами; за доцільністю витрачення; та за відношеннями витрат що до процесу виготовлення; в економічному плані.

Нормативно-правове забезпечення обліку та аудиту витрат і доходів представлено значною кількістю законів, постанов і постанов (стандартів). Будь-які відхилення від нормативних положень призводять до виникнення

різноманітних порушень, які перешкоджають досягненню корпоративних цілей. Тому, щоб забезпечити ефективну роботу компанії, необхідно дотримуватись норм і законів, оскільки від правильності та законності бухгалтерського обліку на ринку залежить не тільки прибутковість компанії, а й репутація за її межами.

Таким чином, встановлено, що від правильної організації бухгалтерського обліку на підприємстві залежить весь процес бухгалтерського відображення доходів і витрат підприємства. Для забезпечення аналітичного обліку витрат на виробництво продукції щодо вимог внутрішньої звітності на досліджуваному підприємстві КП «Водотеплосервіс» необхідно відкрити інші допоміжні реєстри (а саме: відомості про виробничі рахунки, книги та виробничі звіти, які складаються) та ведуться керівниками центрів відповідальності), оскільки кількість рядків, наведених у графі 2 «Списання рахунків» за статтями витрат - видами, товарними групами, послугами основного виробництва, допоміжних виробництв (рядки 1.1 - 1.6)), тут недостатньо. На практиці перелік об'єктів, для яких використовується внутрішня звітна інформація, у більшості компаній значно ширший, оскільки витрати групуються не тільки за видами продукції, а й за сферами відповідальності.

Розкриття інформації про витрати та доходи в фінансовій звітності суб'єкта господарювання здійснюється відповідно нормам чинного законодавства України, та інформація про витрати, також доходи і фінансові результати (прибуток/збиток) розкривається практично у всіх формах фінансової звітності. Корпоративна звітність, а саме Звіт про фінансовий стан, Звіт про сукупний дохід, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал.

Розглянувши прибуток до оподаткування підприємства КП «Водотеплосервіс» за 2018-2020 роки, бачимо зростання. У 2018 році – 966,418 тис. грн. і в 2019 році він зріс до 1 566 287 тис. грн, а в 2020 році

прибуток продовжив демонструвати тенденцію до зростання і склав 1 938 911 тис. грн, що вдвічі більше, ніж у 2018 році.

Важливу роль у фінансово-господарській роботі підприємства відіграє своєчасний і якісний аналіз фінансового стану суб'єкта господарювання, оцінка ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості та пошук шляхів підвищення та зміцнення фінансової стійкості. Жоден власник не повинен розглядати потенційні можливості збільшення прибутку.